

A MAGYAR
EGÉSZSÉGÜGYI
SZAKDOLGOZÓI
KAMARA

Etikai Kódexe

2014. április 16.

A Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara

Etikai Kódexe

Alapelvek

1. A Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara (továbbiakban: MESZK) Etikai Kódexe az alapvető hivatásbéli erkölcsi követelmények megfogalmazásával iránymutatásul szolgál az egészségügyi szakdolgozók számára a betegekkel és a társadalommal kapcsolatos, illetve az egészségügyi szakdolgozók egymás közötti, valamint más egészségügyi és más egészségügyben dolgozóval szemben követendő etikus magatartás szabályairól, továbbá az etikai vétségnek minősülő cselekményekről.
2. Az Etikai Kódex elő kívánja segíteni az egészségügyi szakdolgozókat övező közbizalom erősítését, az egészségügyi szakdolgozók megbecsülését.
3. Az Etikai Kódex segíti továbbá az egészségügyi szolgáltatást igénybe vevő egyén, valamint az egészségügyi szakdolgozó emberi méltóságának és jogainak tiszteletét és védelmét.
4. Az Etikai Kódex célja, hogy az egészségügyi szakdolgozói tevékenység, mint hivatás erkölcsi tisztasága felett őrkdjék, védelmezze a hivatásukat megfelelően gyakorló egészségügyi szakdolgozókat. Ugyanakkor elmarasztalja azokat, akik szakmájuk erkölcsi szabályait megszegik.
5. Az Etikai Kódex célja továbbá az, hogy a benne foglaltak vétkes megszegése esetén alapul szolgáljon etikai eljárás lefolytatásához, az erre vonatkozó egyéb szabályok keretei között.
6. Az Etikai Kódexben foglalt szabályok vétkes megszegése etikai vétség.
7. A MESZK alapszabályában, illetőleg a kamara más belső szabályzatában foglalt, vagy a választott tisztségből eredő kötelezettség vétkes megszegése etikai vétség.

Az egészségügyi szakdolgozókra vonatkozó etikai szabályok

I. Az etikus magatartás általános elvei

I.1. A legfőbb erkölcsi törvény a beteg érdeke. Ezt az érdeket kell képviselnie az egészségügyi szakdolgozónak a társadalmi nyomás, az adminisztrációs kötelezettségek és a kereskedelmi érdekek ellenében is, függetlenül a tevékenység végzésének kereteit biztosító jogviszonytól, valamint az egészségügyi szolgáltató működési vagy tulajdoni formájától, illetve fenntartásának módjától.

I.2. Az egészségügyi szakdolgozó munkáját hivatásként, önkéntes, saját belső meggyőződés alapján, felelősségtudattal végezze. A hivatása gyakorlásával összefüggő egyéni, közösségi, továbbá társadalmi igényeket és szükségleteket a hatályos jogszabályok, a szakma szabályai, rendeletei, tudományosan megalapozott eljárásai, és ezeken alapuló ismeretei alapján elégítse ki.

I.3. Az egészségügyi szakdolgozó soha nem vehet részt kínzásban, bármiféle kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódban. Ilyen cselekményeket nem végezhet, ezekhez semmiféle segítséget nem nyújthat, tekintet nélkül arra, hogy ki ezen cselekmények alanya, illetve hogy ezeket a cselekményeket milyen céllal, milyen körülmények között követik el; ide értve a hatósági- és büntetőeljárást, továbbá a háborút és az egyéb fegyveres konfliktusokat is.

I.4. Az egészségügyi szakdolgozó köteles bármilyen elrendelés végrehajtását megtagadni, ha az bűncselekményt valósítana meg, vagy hozzájárulna ahhoz. Amennyiben az elrendelés végrehajtása – az egészségügyi szakdolgozó szakmai ismeretei szerint – a beteg állapotának rosszabbodásához vezetne, vagy állapotának javulását nem idézné elő köteles figyelmeztetni az elrendelést adót.

I.5. A beteg autonómiáját, vallási hovatartozását az egészségügyi szakdolgozónak tiszteletben kell tartania, mind annak személyes vonatkozásában, mind pedig az egészségügyi ellátás során.

I.6. Az egészségügyi szakdolgozó személyes véleményét, különösen pedig világnézetét, vallási, filozófiai, politikai nézetét nem kényszerítheti a betegre, az egészségügyi ellátást nem teheti semmilyen értelemben sem ezektől, sem pedig a beteg világnézetétől, vallási, filozófiai, politikai nézetétől függővé. Ez a rendelkezés nem érinti a II /2. és II /3. pontokban foglaltakat.

I.7. Az egészségügyi szakdolgozónak az egészségügyi ellátás nyújtása során az igazságosság, az egyenlő elbánás és a méltányosság elvét kell követnie, ide értve a rendelkezésre álló eszközök, anyagok és terápiás lehetőségek tisztességes, a hozzáférés egyenlő esélyén alapuló elosztását is.

I.8. Az egészségügyi szakdolgozónak el kell kerülnie a hátrányos megkülönböztetés minden formáját a betegek ellátása, valamint a munkatársakkal való kapcsolata során egyaránt.

I.9. A tanulmányok lelkiismeretes folytatása, a rendszeres ön- és továbbképzés az egészségügyi szakdolgozó számára nem csupán szakmai és jogi, hanem erkölcsi követelmény is.

I.10. Az egészségügyi szakdolgozónak erkölcsi kötelessége szakmai tudását megosztani az egészségügyi ellátásban részt vevőkkel.

I.11. Az egészségügyi ellátás nyújtása során a tájékoztatáson alapuló beleegyezés elvének – a formális, jogszabályi kötelezettségek betartásán túl – úgy kell érvényesülnie, hogy az ellátást igénybe vevők vagy képviselőik szakmailag megalapozott, tárgyyszerű és megértett információk birtokában hozzassák meg döntéseiket.

I.12. A titoktartás elvének érvényesítése során – a formális, jogszabályi kötelezettségek betartásán túl – az egészségügyi szakdolgozónak tiszteletben kell tartania a betegek magánéletéről nyert információt is.

I.13. A titoktartás elvének folyamatosan érvényesülnie kell. Az egészségügyi szakdolgozónak alkalmazkodnia szükséges a tudomány és a technika fejlődése nyomán fellépő új követelményekhez,

különös tekintettel az elektronikus információs rendszerek használatára. Szakmai tevékenységéről, munkahelyéről nyilvános kommunikációs rendszerek használatával nem közölhet, nem oszthat meg nem nyilvános információkat.

I.14. Az egészségügyi szakdolgozó nem használhatja fel sem szaktudását, sem helyzetét arra, hogy az általa egészségügyi ellátásban részesített beteggel való kapcsolatából személyes előnyt szerezzen.

I.15. Az egészségügyi szakdolgozónak szakmai tevékenysége során meg kell őriznie szakmai függetlenségét, egyéni haszon vagy bármely személyes előnyszerzés nem ütközhet a szakmai függetlenséggel, az elfogulatlan működéssel. Az esetleges összeférhetlenség tényét a beteggel közölnie kell, illetve nyilvánosságra kell hoznia, vagy ki kell azt küszöbölnie.

I.16. Az egészségügyi szakdolgozó egészségügyi ellátással kapcsolatos erkölcsi kötelessége és felelőssége elsősorban a segítségre, gyógyításra, ellátásra, gondozásra, ápolásra, kísérésre és védelemre szoruló beteg, család és közösség tagjai felé irányul.

I.17. A egészségügyi szakdolgozónak mind szakmai tevékenységében, mind magánéletében olyan etikus magatartást kell tanúsítania, amely a hivatásába vetett közbizalmat, valamint az egészségügyi szakdolgozók megbecsülését erősíti.

I.18. Az egészségügyi szakdolgozó nem folytathat olyan tevékenységet, amely összeegyeztethetetlen hivatásának etikai normáival, szakmai szabályaival, vagy amely veszélyezteti az egészségügyi ellátást igénybe vevő személy iránti kötelezettségét, vagy az egészségügyi ellátásba, illetőleg az egészségügyi szolgáltatást nyújtó intézménybe vetett bizalmat.

I.19. Az egészségügyi szakdolgozó kompetenciáján belül köteles a beteget más egészségügyi szolgáltatóhoz, ellátóhoz irányítani, ha a tudomására jutott információk ezt indokolják.

I.20. Az egészségügyi szakdolgozó választás vagy kinevezés útján elért társadalmi funkcióját, tisztségét nem használhatja föl annak érdekében, hogy annak révén önmaga, közeli hozzátartozója, vállalkozása, illetve munkahelye jogosulatlan előnyökhöz jusson.

I.21. Az egészségügyi szakdolgozó etikus magatartásának általános elvei között kiemelt jelentőségű a szabálykövető magatartás, ezért az egészségügyi szakdolgozó tevékenységével kapcsolatos bármely jogszabály vagy szakmai szabály vétkes megszegése egyben etikai vétségnek is minősül.

I.22. Az egészségügyi szakdolgozó erkölcsi kötelezettségei közé tartozik a magyar és más nemzetek egészségügyi szakdolgozói hagyományainak, tárgyi emlékeinek tiszteletben tartása és megóvása.

I.23. Az egészségügyi szakdolgozó erkölcsi kötelezettsége kiterjed az egészségügyi ellátás biztonságára is, ezért a szolgálati út betartásával jeleznie kell minden olyan körülményt, amely ezt veszélyezteti, ide értve az egészségügyi szolgáltatás személyi és tárgyi feltételeinek hiányosságait, munkatársai kritikus munkaterhelését, a munkaalkalmasság és munkabiztonság problémáit, valamint a környezetvédelmi szempontokat is.

I.24. Az Etikai Kódex csak lényeges szakmai etikai elveket és szabályokat rögzít, nem foglalja írásba az egészségügyi szakdolgozóktól elvárható valamennyi erkölcsös magatartási formát. Ebből következik,

hogy az egészségügyi szakdolgozónak nem csupán az Etikai Kódex előírásait kell betartania, hanem az általános erkölcsi alapelvekből levezethető követelményeknek is meg kell felelnie.

I.25. A vezető beosztásban, az oktatás és képzés területein dolgozóakra kiemelten vonatkoznak az etikus magatartás követelményei, mivel szerepük irányadó, és példamutató kell legyen a többi egészségügyi szakdolgozó számára.

I.26. MESZK tagjai közül etikai eljárás során ki kell zárni azt,

- a) akit jogerősen egy évet meghaladó szabadságvesztésre ítélték,
- b) akit a kamarai tagság alapjául szolgáló foglalkozástól végleges hatállyal eltiltottak,
- c) akit a betegekkel kapcsolatos cselekedete vagy mulasztása miatt büntetőeljárásban jogerősen elítéltek.

II. Az egészségügyi szakdolgozó kapcsolata a betegekkel

II.1. Az egészségügyi szakdolgozónak tiszteletben kell tartania a beteg szabad orvosválasztását, és gondoskodnia kell arról, hogy ezt mások is tiszteletben tartsák.

II.2. Az egészségügyi szakdolgozó a hatályos jogszabályok rendelkezéseire figyelemmel vállalhatja el, illetve tagadhatja meg az adott beteg ellátását. Az ellátás megtagadása kizárólag valós okon alapulhat. Az ellátás megtagadásával egyidejűleg az egészségügyi szakdolgozónak segíteni kell a beteget abban, hogy más egészségügyi szolgáltató által megfelelő egészségügyi ellátásban részesülhessen, és az ellátás megtörténtéről meg is kell győződnie.

II.3. Ha az egészségügyi szakdolgozó azért nem vállalja valamely beavatkozás, művelet, szolgáltatás elvégzését, mert az saját erkölcsi felfogásával, lelkiismereti vagy vallási meggyőződésével ellenkezik, akkor

- a) lehetősége szerint kerülnie kell olyan munkakör betöltését, ahol ilyen beavatkozások, műveletek, szolgáltatások a rendszeresen ellátandó feladatok között szerepelnek,
- b) alkalmazását megelőző tárgyalásai során ezt a tényt közölnie kell leendő munkáltatójával,
- c) erről megfelelő időben tájékoztatnia kell a hozzá forduló beteget, és más, az adott beavatkozás, művelet, szolgáltatás elvégzését vállaló egészségügyi szakdolgozóhoz kell irányítania őt.

II.4. Az ellátás nyújtásának az egészségügyi szakdolgozó által történő elutasítása nem alapulhat a beteg vallási, világnézeti, politikai vagy erkölcsi alapú elítélésén.

II.5. Az egészségügyi szakdolgozónak kiemelt figyelmet kell fordítania arra, hogy a bármely szempontból hátrányos helyzetű betegek, különösen az életkoruk, testi vagy szellemi fogyatékoságuk, egészségi állapotuk, társadalmi-szociális helyzetük miatt kiszolgáltatott, és/vagy csökkent érdekérvényesítő képességű (és/vagy fertőző betegségben szenvedő) személyek ugyanolyan minőségű egészségügyi ellátást kapjanak, mint mások.

II.6. Az egészségügyi szakdolgozónak a szakmailag lehetséges mértékben figyelembe kell vennie, ha a betegnek sajátos vallási, etnikai, világnézeti vagy erkölcsi alapú kérései vannak az egészségügyi ellátással kapcsolatosan.

II.7. A halál bekövetkezte után elvégzendő szakdolgozói beavatkozások és műveletek során a jogi és szakmai szabályok betartásán túl a halott ember méltóságának tiszteletben tartása alapvető erkölcsi követelmény.

II.8. A betegnek és családjának világnézeti, vallási, etnikai, erkölcsi meggyőződése jelentős mértékben befolyásolhatja a halottak ellátásával kapcsolatos elvárásait, ezért az egészségügyi szakdolgozónak megfelelő időben és megfelelő módon informálódnia kell ezekről annak érdekében, hogy az adott lehetőségek között segítse ezen személyiséghez fűződő jogok érvényesülését.

II.9. A fogvatartott vagy hatósági intézkedés hatálya alatt álló személyek, valamint a kényszer- illetve kötelező gyógykezelés hatálya alatt álló betegek ugyanolyan egészségügyi ellátási lehetőségekre és ugyanolyan minőségű ellátásra jogosultak, mint bárki más. Az egészségügyi szakdolgozó soha nem működhet közre a hatósági kényszerintézkedések végrehajtásában, vagy az intézkedés hatálya alatt álló személy ellenállásának leküzdésében, megtörésében, azonban joga van a saját védelmét biztosító megfelelő óvintézkedésekhez.

II.10. Az egészségügyi szakdolgozó egészségére állapotuknál fogva veszélyt jelentő betegek, így különösen a fertőző és közvetlenül veszélyeztető magatartást tanúsító személyek egészségügyi ellátása során csak a megfelelő óvintézkedések alkalmazásának lehet indoka, az ellátás elutasításának nem.

II.11. Az egészségügyi szakdolgozó egészségére, az állapotuknál fogva veszélyt jelentő betegek magatartásának értékelésekor mindenféle ítélezéstől mentesnek kell lennie, továbbá az egészségügyi szakdolgozónak figyelembe kell vennie a betegség természetét, és a szenvedések okozta ingerlékenyebb lelkiállapotot is.

II.12. Az egészségügyi szakdolgozónak törekednie kell arra, hogy az általa végzett beavatkozások és műveletek során a betegnek a lehető legkevesebb fájdalmat okozza.

II.13. A betegnek joga van az egészségügyi ellátás folyamatosságához. Amíg az egészségügyi ellátás egészségi szempontból indokolt, az egészségügyi szakdolgozó nem szakíthatja meg a beteg ellátását anélkül, hogy megfelelő időben kellő segítséget nyújtana a beteg számára annak érdekében, hogy ellátása más egészségügyi szakdolgozó által biztosítható legyen.

II.14. Az egészségügyi szakdolgozó nem állíthatja magáról, és nem keltheti annak látszatát, hogy olyan szakismeretek, egészségügyi ellátási lehetőségek birtokában van, amelyekkel valójában nem rendelkezik, vagy annak elvégzésére nem jogosult.

II.15. A betegnek joga van arra, hogy betegségéről, illetve az egészségügyi ellátási lehetőségekről további véleményt, véleményeket kérjen. Az egészségügyi szakdolgozónak ezt akkor is lehetővé kell tennie és a beteg kérésére elő is kell segítenie a megfelelő szakemberek elérhetőségéről szóló felvilágosítás nyújtásával, ha nem ért egyet a beteggel. A további vélemény segíti a felelősséggel végzett szakmai döntést, azonban figyelembe vétele az ellátást addig nyújtó egészségügyi

szakdolgozó számára nem kötelező, de döntéséről a beteget tájékoztatnia kell. A további véleményt adó egészségügyi szakdolgozó azonban nem törekedhet arra, hogy a beteg ellátását átvegye.

II.16. Ha a beteg és az egészségügyi szakdolgozó között feloldhatatlan az egészségügyi ellátással kapcsolatos véleménykülönbség, akkor az egészségügyi szakdolgozónak segítenie kell a beteget abban, hogy eljusson más olyan egészségügyi szakdolgozóhoz, akivel vélhetően megfelelő együttműködést tud kialakítani.

II.17. Az egészségügyi szakdolgozó nem használhatja fel a beteggel való kapcsolatát, vagy szakmai pozícióját arra, hogy ő vagy közeli hozzátartozója személyes, vagy üzleti kapcsolatot létesítsen a betegével, vagy annak közeli hozzátartozójával.

II.18. Azzal a személlyel, akinek egészségügyi ellátásában részt vesz, az egészségügyi szakdolgozó vagy közeli hozzátartozója nem köthet tartási, öröklési, életjáradéki, ajándékozási szerződést, valamint haszonélvezetre irányuló, illetve kölcsönszerződést. E rendelkezés természetesen nem zárja ki azt, hogy a vele szerződésben álló személy egészségügyi ellátásában az egészségügyi szakdolgozó részt vegyen.

II.19. Az egészségügyi szakdolgozó nem létesíthet szexuális kapcsolatot azzal a személlyel, akinek az egészségügyi ellátásában részt vesz. E rendelkezés nem vonatkozik az egészségügyi ellátás igénybevétele előtt már fennálló kapcsolatra, és nem tiltja az egészségügyi ellátás befejezése után ilyen kapcsolat kialakítását.

II.20. Az egészségügyi szakdolgozónak olyan magatartást kell tanúsítania, amely mind a beteget, mind a hozzátartozóját arról győzi meg, hogy a beteg állapota szerint szükséges, megfelelő minőségű egészségügyi ellátásért nem vár el a betegől semmiféle külön juttatást.

II.21. Az egészségügyi szakdolgozó hálapénzt nem kérhet, és nem tanúsíthat olyan ráutaló magatartást, amely hálapénz iránti igényt fejez ki.

II.22. Az etikai normák különösen súlyos megsértésének minősül, ha az egészségügyi szakdolgozó bármilyen anyagi vagy nem anyagi eredetű juttatást kér, vagy erre utaló magatartást tanúsít a sürgősségi betegellátás során, haldokló beteg ellátása során, egészségügyi dolgozó ellátása során, és minden olyan esetben, amikor az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés korlátozott.

II.23. Az egészségügyi szakdolgozók egymástól nem fogadhatnak el hálapénzt.

III. Az egészségügyi szakdolgozó tájékoztatási kötelezettsége

III.1. Tájékoztatást csak olyan szakember adhat, illetve a beleegyezést csak olyan szakember fogadhat el, aki kellő képzettséggel, tapasztalattal és illetékességgel rendelkezik ahhoz, hogy a beteg sajátos szempontjainak és érdekeinek megfelelő módon felvilágosítást adjon az egészségügyi ellátás lényegét, a beavatkozásokkal és műveletekkel elérhető előnyöket, a lehetséges hátrányokat, a felmerülő kockázatokat és az esetleges alternatívákat illetően.

III.2. Az érintetteket az adott beavatkozásba és műveletbe történő beleegyezés előtt, az ellátás alatt, továbbá a beavatkozás és művelet után is tájékoztatni kell. Ez utóbbi tájékoztatáshoz hozzátartozik az előre nem látott következményekről, a nem kívánatos- illetve mellékhatásokról, valamint az ellátás során bekövetkezett tévedésekről és elkövetett hibákról szóló tájékoztatás is.

III.3. Abban az esetben, ha az egészségügyi szakdolgozóban felmerül annak gyanúja, hogy az érintett a körültekintően végzett tájékoztatás ellenére sem értette meg azt, kérnie kell a beteg hozzájárulását ahhoz, hogy erre jogosult más személyt is tájékoztathasson, amennyiben erre lehetőség van. Ez az eljárás különösen ajánlott a komoly kockázatokat rejtő, illetve a beteg állapotát jelentősen befolyásoló beavatkozások és műveletek esetén.

III.4. Az egészségügyi szakdolgozónak ki kell kérnie a beteg hozzájárulását fizikális vizsgálat végzése előtt. A betegnek kortól és nemtől függetlenül fel kell ajánlani, hogy az általa megjelölt kísérő is jelen lehet a vizsgálaton.

III.5. Az egészségügyi szakdolgozónak kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy a valamely szempontból hátrányos helyzetű betegek, különösen az életkoruk, testi vagy szellemi fogyatékoságuk, korlátozott belátási képességük, egészségi állapotuk miatt fenyegető magatartású, illetve társadalmi-szociális helyzetük miatt kiszolgáltatott helyzetben lévők a számukra egyéniesített módon kapják meg a tájékoztatást.

III.6. A tájékoztatás során az egészségügyi szakdolgozó a valóságnál súlyosabbnak nem tüntetheti fel a betegséget, de nem ígérhet olyan eredményt sem, amelyre a tudomány adott állása szerint nem lehet számítani.

IV. Az egészségügyi szakdolgozó kapcsolata a nem-konvencionális eljárásokkal

IV.1. A nem-konvencionális eljárások az egészség és betegség eltérő szemléletén, a konvencionális, természettudományosan megalapozott eljárásoktól eltérő megközelítésből eredő módszereken alapulnak, amelyek - a külön jogszabályban foglaltak szerint - a konvencionális gyógyítási módszereket kiegészítő, helyettesítő, továbbá életmódjavító eljárások.

IV.2. Nem-konvencionális eljárás helyettesítő eljárásként csak orvosi ellenőrzés mellett alkalmazható.

IV.3. Egészségügyi szakdolgozó nem-konvencionális eljárásokat kizárólag a mindenkor hatályos jogszabályok szerint végezhet.

IV.4. Az egészségügyi szakdolgozónak a nem-konvencionális eljárások során is alkalmaznia kell az e rendeletbe foglalt etikai magatartási szabályokat.

IV.5. A konvencionális betegellátási módszereket alkalmazó egészségügyi szakdolgozó köteles a hozzá forduló, addig nem-konvencionális eljárásokkal, vagy azokkal is kezelt beteget mindennemű hátrányos megkülönböztetés nélkül ellátni.

V. Az egészségügyi szakdolgozók egymással való kapcsolata

V.1. Súlyosan etikátlan az olyan magatartás, amely a beteg egészségügyi ellátásában, – akár az adott szolgáltató keretében, akár azon kívül – részt vevők véleményének, javaslatainak kinyilvánítását akadályozza, ide értve a kisebbségi véleményt képviselő egészségügyi szakdolgozóval szembeni bármilyen retorziót is. A szakmai vitákban kizárólag tárgyyszerű érvelésnek van helye, súlyosan etikátlan a kioktató, megalázó, személyeskedő hangnem különösen akkor, ha mások előtt történik.

V.2. Az egészségügyi szakdolgozó a beteg érdekében szükség esetén köteles konzultálni és együttműködni más egészségügyi szakdolgozóval. A konzultációt kezdeményező egészségügyi szakdolgozónak megalapozott ismerettel kell rendelkeznie a konzultációra felkért személy, illetve szolgáltató alkalmasságáról.

V.3. Ha a felkért konzulens nem tartja magát kompetensnek, vagy a felkérésben megjelölt tevékenységet a tárgyi vagy személyi feltételek hiánya miatt nem, vagy csak jelentős késsedelemmel tudja elvégezni; erről haladéktalanul értesítenie kell az őt felkérő egészségügyi szakdolgozót.

V.4. A konzultáció kérésének valós, lényeges szakmai indokon kell alapulnia. Súlyosan etikátlan, ha a konzultációt személyes, vagy anyagi előny érdekében kérik, különösen akkor, ha ezzel a beteget felesleges kockázatnak teszik ki, vagy bármilyen egyéb hátrányt okoznak neki.

V.5. Ha az egészségügyi szakdolgozó a beteghez ugyanazon kérdést illetően ismételt konzultációt kér ugyanazon szakma más képviselőjétől, akkor ezt a tényt mind a korábban, mind az újonnan felkért egészségügyi szakdolgozóval az ismételt konzílium előtt közölni és indokolni kell.

V.6. Az egészségügyi szakdolgozót helyettesítő más egészségügyi szakdolgozó, illetve a konziliárius nem törekedhet arra, hogy a betegek egészségügyi ellátását a helyettesítés, illetve a konzílium utáni időszakra is átvegye. Ez alól kivételt képeznek a szakmailag indokolt, megfelelően egyeztetett esetek.

V.7. Ha az egészségügyi szakdolgozótól egy másik egészségügyi szakdolgozóról referenciát kérnek, a tájékoztatásnak tárgyilagosságnak, elfogultságtól mentesnek kell lennie, és kizárólag a másik egészségügyi szakdolgozó szaktudásával kapcsolatos információkra szorítkozhat.

V.8. Súlyosan etikátlan bármely kommunikációs csatornán megtett, minden olyan alaptalan és bizonyíthatatlan információ, kifogásoló, lekicsinylő, elmarasztaló vagy hitelrontó kijelentés, amely alkalmas arra, hogy közvetlenül vagy közvetve rontsa a másik egészségügyi szakdolgozó jó hírnevét, megingassa a belé vetett bizalmat.

V.9. Ha az egészségügyi szakdolgozó bármely más egészségügyi szakdolgozó tevékenységében szakmai hibát észlel, köteles erre az érintett egészségügyi szakdolgozó figyelmét felhívni.

V.10. Amennyiben bármely utasítás végrehatása során el kellene térnie a szakmai szabályoktól, az egészségügyi szakdolgozó köteles e tényre az utasítást adó figyelmét felhívni.

V.11. Az egészségügyi szakdolgozó kollégáival vagy feletteseivel szemben felmerült problémáit elsősorban a szolgálati út betartásával tisztázza, és különös figyelmet fordítson arra, hogy az egészségügyi ellátást igénybe vevőktől és hozzátartozóiktól az ilyen problémákat távol tartsa.

V.12. Az egészségügyi szakdolgozónak erkölcsi felelősséget kell vállalnia a különböző képzési rendszerekben hallgatók gyakorlati oktatásában, melynek különös tekintettel a példamutató magatartásban, a tudásának, kompetenciájába tartozó megfelelő ismeretek átadásában, illetve a hallgatókkal való partneri bánásmódban szükséges megnyilvánulnia.

V.13. Súlyos etikai vétségnek minősül, ha az egészségügyi szakdolgozó önmaga előtérbe helyezése érdekében munkatársát negatív színben tünteti fel mind a kollégái (szakdolgozó, orvos), mind a felettese, mind a betegek előtt.

V.14. Vezető beosztású szakdolgozó hatalmával nem élhet vissza. Döntései meghozatalánál az ésszerűség, a gazdaságosság, az igazságosság, valamint ez egyenlő bánásmód elve kell, hogy érvényesüljön. Súlyosan etikátlannak minősül, ha beosztottját és/vagy saját magát jogtalan előnyhöz juttatja, vagy beosztottjának kárt okoz.

V.15. A szakdolgozói presztízs (szakmai és társadalmi, erkölcsi megbecsülés, jó hírnév) védelme minden egészségügyi szakdolgozónak erkölcsi kötelessége, amelyet a tőle elvárható legnagyobb gondossággal és körültekintéssel köteles ellátni.

VI. Az egészségügyi szakdolgozó betegsége, alkalmatlansága, tevékenységének korlátai

VI.1. Az egészségügyi tevékenység végzésére alkalmasnak minősített egészségügyi szakdolgozó sem végezhet egészségügyi tevékenységet, amennyiben pillanatnyi állapota következtében a beteg számára nagyobb kockázatot jelentene a tevékenységével, mint amelyet annak elmaradásával okozna; ide értve az egészségügyi szakdolgozó fertőző betegségét is.

VI.2. Az egészségügyi szakdolgozó erkölcsi kötelessége, hogy elismerje tudásának és szakértelmének bármilyen korlátját, teljesítménye hanyatlását.

VI.3. Ha az egészségügyi szakdolgozó saját egészségi alkalmasságát érintő bármely rendellenesség fennállását észleli, köteles a megfelelő egészségügyi szakember segítségét igénybe venni, és követni az ennek során kapott utasításokat, illetve javaslatokat.

VI.4. Ha az egészségügyi szakdolgozó azt észleli, hogy munkatársa aktuálisan alkalmatlan állapotban vesz részt a betegek ellátásában, köteles munkatársának a tőle elvárható, megfelelő segítséget megadni, egyúttal pedig felszólítani az egészségügyi tevékenység felfüggesztésére. Amennyiben a munkatárs a felszólításnak nem tesz eleget, az észlelő egészségügyi szakdolgozó köteles ezt a tény

haladéktalanul az illetékes munkahelyi vezetőnek, ennek hiányában más intézkedésre jogosult személynek jelezni.

VI.5. Alkohol vagy kábítószer / kábító hatású szer hatása alatt álló egészségügyi szakdolgozó nem vehet részt a betegek ellátásában. Ha az egészségügyi szakdolgozó azt észleli, hogy munkatársa alkohol vagy kábítószer / kábító hatású szer hatása alatt vesz részt a betegek ellátásában, e fejezet 4. pontjában foglaltak megfelelő alkalmazásával köteles eljárni.

VI.6. Ha az egészségügyi szakdolgozó azt észleli, hogy munkatársa egészségileg bármely okból alkalmatlanná vált feladatai ellátására, e fejezet 4. pontjában foglaltak megfelelő alkalmazásával köteles eljárni.

VII. A tudományos közlések etikai szabályai

VII.1. Az egészségügyi szakdolgozónak új tudományos eredményeit, következtetéseit a tömegtájékoztatást megelőzően először szakmai lapokban kell közzétennie.

VII.2. A tudományos közlések szerzőit a megjelenés helye – így tudományos folyóiratok és más közlési fórumok – által a szerzőkhöz intézett felhívásban megjelölt szerzőségi kritériumoknak megfelelően kell a közlésen megjelölni. Az ettől való minden eltérés, különösen szerzőnek tekinthető személy nevének mellőzése a szerzők felsorolásából, illetve szerzőnek nem tekinthető személy nevének szerzőként való feltüntetése etikai vétségnek minősül. Ezt a rendelkezést a szabadalmi és egyéb iparjogvédelmi ügyekben az ott érvényes szabályoknak megfelelően alkalmazni kell.

VII.3. A nem független, anyagilag vagy egyéb módon támogatott kutatások esetén a támogatással kapcsolatos információknak a tudományos közlésen történő feltüntetésével kapcsolatosan követni kell a megjelenés helye által előírt szabályokat. Ennek elmulasztása, illetve a valóságnak nem megfelelő információk közlése etikai vétségnek minősül. A támogatással kapcsolatos információkat a saját kiadásban megjelenő közléseken is fel kell tüntetni, ide értve a saját honlapon közzétetteket is.

VII.4. Tudományos célú közlés csak olyan módon történhet, hogy a közlésben a beteg jogai, különösen személyiségi jogai maradéktalanul érvényesüljenek, a beteg ne legyen fölismerhető / azonosítható. Ettől eltérő esetben a beteg előzetes írásos beleegyezését kell kérni.

VII.5. Etikai vétségnek minősül a tudományos célú kutatás és közlés végzésekor más szerző anyagainak hivatkozás nélküli felhasználása.

VIII. Az egészségügyi szakdolgozó kapcsolata a tömegtájékoztatással, a nyilvánossággal

VIII.1. Az egészségügyi szakdolgozónak a tömegtájékoztatásban történő vélemény-nyilvánításkor törekednie kell arra, hogy fellépése tükrözze az egészségügyért és a segítségre szoruló emberekért érzett elkötelezettségét.

VIII.2. A nyilvánosságnak szánt bármely információnak világosnak, tényyszerűnek, elfogulatlanak és (tudományos) bizonyítékon alapulónak kell lennie. Az információk nem kelthetnek sem alaptalan félelmet, sem alaptalan nyugtalanságot a társadalomban, vagy egyes csoportokban, személyekben, és nem okozhatnak, nem ébreszthetnek megalapozatlan elvárásokat, reményeket.

VIII.3. Súlyosan etikátlan más egészségügyi dolgozó, vagy szolgáltató szakmai, vagy személyes jó hírvéneke alaptalan rontására alkalmas bármilyen közlés. Amennyiben más egészségügyi dolgozó magatartásáról, tevékenységéről, hibáiról kérnek véleményt, a nyilatkozó egészségügyi szakdolgozó nem minősítheti a feltételezett szakmai hibát vagy etikai vétséget az azt vizsgáló eljárás befejezése előtt. Egyebekben a más egészségügyi dolgozóról tett nyilatkozatra az etikai kódex egyéb rendelkezéseit is megfelelően alkalmazni kell.

VIII.4. A tömegtájékoztatásban (ide értve a hirdetést is) csak az aktuális cím, rang és beosztás használható. Nyugdíjas egészségügyi szakdolgozók a megszerzett cím és rang mellett utolsó beosztásukat a „nyugdíjas” vagy „nyugalmazott” jelzővel használhatják

VIII.5. Az e fejezetbe foglalt rendelkezéseket az egészségügyi szakdolgozó, illetve az egészségügyi szolgáltató saját, a nyilvánosságnak szánt kiadványaira és internetes honlapjára is megfelelően alkalmazni kell.

IX. Az egészségügyi szakdolgozó érdekeltsége, és a reklám

IX.1. Ha az egészségügyi szakdolgozónak anyagi, vagy személyes érdekeltsége van olyan egészségügyi és/vagy nem-konvencionális gyógyító eljárást nyújtó szolgáltatásban, gyógyszerárban, vagy bármilyen egyéb szervezetben (továbbiakban együtt: szervezet) ahová betegeket utal, vagy javasol egészségügyi ellátásra, egészségügyi vagy egyéb szolgáltatások igénybevételére, köteles érdekeltségéről tájékoztatni a beteget, valamint saját munkahelyi vezetőjét.

IX.2. Az egészségügyi szakdolgozó nem fogadhat el közvetítési díjat, vagy bármilyen más anyagi vagy személyes előnyt másik egészségügyi szakdolgozótól, más személytől vagy szervezettől, a beteg konzultációra vagy egészségügyi ellátásra utalása, vagy annak javaslata fejében.

IX.3. Az egészségügyi szakdolgozó nem ajánlhat fel vagy fizethet közvetítési díjat, nem nyújthat bármilyen más anyagi vagy személyes előnyt másik egészségügyi szakdolgozónak, más személynek

vagy szervezetnek annak fejében, hogy hozzá küldjenek beteget egészségügyi szolgáltatás igénybevételére.

IX.4. Ha az egészségügyi szakdolgozót olyan feladat ellátásával bíznak meg, melynek kapcsán valószínűsíthető, hogy személyes érdekei befolyásolhatják annak végrehajtásában, köteles ezt a megbízónak, valamint munkahelyi vezetőjének bejelenteni.

IX.5. Az egészségügyi etikával összeegyeztethetetlen, ha az egészségügyi szakdolgozó betegével olyan közvetlen vagy közvetett kereskedelmi kapcsolatot létesít, ami a beteget kiszolgáltatott helyzetbe hozza, és/vagy az egészségügyi szakdolgozó szakmai elfogulatlanságát befolyásolhatja, vagy csökkenti az egészségügyi szakdolgozók tekintélyét és társadalmi megbecsülését.

IX.6. Az egészségügyi szakdolgozó csak tájékoztatási célú, minősítés nélküli, tárgyyszerű hirdetést tehet közzé. Ez vonatkozik valamennyi lehetséges módon közzétett hirdetésre, beleértve az elektronikus adathordozókat is. Az egészségügyi szakdolgozók számára tilos az olyan reklám, amely

- a) a betegeket megtévesztően befolyásolja, a szolgáltatást igénybe vevők hiszékenységre, vagy kiszolgáltatottságra épít,
- b) más egészségügyi szakdolgozók becsülete és tekintélye ellen irányul, törvényellenes és/vagy hátrányos megkülönböztetést alkalmaz.

IX.7. Tilos a burkolt reklám, ez vonatkozik gyógyító eljárások, ki nem próbált vagy el nem fogadott gyógymódok ismertetésére, és burkoltan betegtoborzási célú közlésre is.

IX.8. Etikátlan a hirdetés, ha az egészségügyi szakdolgozó saját tevékenységét máséval összehasonlítja, ha azt a látszatot kelti, hogy más egészségügyi szakdolgozónál kedvezőbb eredményt tud elérni, ha másnál kedvezőbb anyagi feltételeket kínál.

IX.9. Az egészségügyi szakdolgozónak kerülnie kell minden olyan reklám- vagy marketingtevékenységet, amely megkérdőjelezheti szakmai függetlenségét. Ez a bekezdés nem vonatkozik azokra, akik főtevékenységüket az egészségügyi vagy az egészségüggyel kapcsolatos termékek forgalmazásában fejtik ki.

Zárórendelkezések

A Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara Etikai Kódexét a vonatkozó jogszabályok megváltozásakor, illetve tervezett módon évente, az első rendes Országos Küldöttközgyűlés előtt 60 nappal felül kell vizsgálni.

A következő tervezett felülvizsgálat időpontja: 2015. első félév (az előző pont szerint).

A MESZK Etikai Kódexe nyilvános dokumentum, azt bárki megismerheti.

A MESZK Etikai Kódexének megismerése, elveinek, szabályainak betartása a tagok számára kötelező érvényű.

A MESZK Etikai Kódexe 2014. április 16-án lép hatályba, a MESZK Országos Küldöttközgyűlése 2014. április 16-án fogadta el.